

B1. Σχέδιο Δράσης του Τμήματος - Θεματικός Κύκλος «Ζω καλύτερα-Ευ ζην»

ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2021-22

Θεματικός Κύκλος:
Ζω καλύτερα- Ευ ζην
Επιμέρους Θεματικές Ενότητες/Υποενότητες:
Υγεία: Διατροφή- αυτομέριμνα

Τίτλος/τίτλοι προγραμμάτων: **Ο δικός μας τίτλος: Δοντάκι άσπρο και γερό**

Στόχοι Σχεδίου Δράσης

A) Ως προς τις Δεξιότητες:

- Να κατανοήσουν την αξία των συμμαθητών ως συνεργάτες
- Να επικοινωνήσουν χρησιμοποιώντας κατάλληλα μέσα και να συνεργαστούν μεταξύ τους όσο το δυνατόν αποδοτικότερα
- Να μετασχηματίσουν προσωπικά βιώματα μέσα από δημιουργικές δραστηριότητες
- Να βελτιώσουν τον τρόπο φροντίδας του εαυτού τους
- Να αναπτύξουν πρωτοβουλίες σχετικά με την ευαισθητοποίηση της κοινότητας
- Μελέτη περίπτωσης
- Να κάνουν δημιουργικές συγκρίσεις και να αναπτύξουν την κριτική τους σκέψη
- Να περιγράφουν, να ερμηνεύουν και να διατυπώνουν ερωτήματα
- Να παρατηρούν, να συγκρίνουν και να διαχειρίζονται την πληροφορία
- Να προβούν σε οργανωτική, αναλυτική και παραγωγική επεξεργασία συλλεγμένων δεδομένων
- Να έχουν επίγνωση, παρακολούθηση και έλεγχο της σκέψης τους
- Να διαμοιράζονται ψηφιακά περιεχόμενο σχετικό με το θέμα
- Να χρησιμοποιήσουν τις δυνατότητες των νέων τεχνολογιών

B) Ως προς το θέμα:

- Οι μαθητές/τριες να επιλέξουν θέματα και να συναποφασίσουν τους κανόνες της ομάδας
- Η ομάδα να δουλέψει σε παιχνίδια ρόλων και να συζητήσει
- Να γνωρίσουν τα όργανα της στοματικής κοιλότητας
- Να κατανοήσουν τη λειτουργία κάθε οργάνου της στοματικής κοιλότητας και τη σπουδαιότητά τους για τη διατήρηση της καλής υγείας
- Να γνωρίσουν τις ονομασίες των δοντιών, τη θέση και τη χρησιμότητά τους
- Να γνωρίσουν την οδοντοφυΐα σε όλα τα στάδια της ανάπτυξης ξεκινώντας από τα νεογιλά ως τα μόνιμα δόντια και να εντοπίσουν διαφορές και ομοιότητες μεταξύ τους
- Να κατανοήσουν τη θρεπτική αξία των τροφών και να διακρίνουν τις υγιεινές από τις μη υγιεινές τροφές για τα δόντια
- Να κατανοήσουν τα προϊόντα της στοματικής υγιεινής και να αντιληφθούν την αξία του σωστού τρόπου βουρτσίσματος
- Να κατανοήσουν το ρόλο του οδοντιάτρου και της προληπτικής ιατρικής

Ακολουθία εργαστηρίων

<p>Εργαστήριο 1 «Γνωριμία με το θέμα» 2 δ.ω.</p>	<p>1^η δραστηριότητα: Οι μαθητές συστήνονται με το θέμα μέσα από μια δημιουργική δραστηριότητα ανακάλυψης των οργάνων του στόματος και της λειτουργίας τους. Ο εκπ/κός κολλά στον πίνακα τη φωτογραφία ενός στόματος και ζητά από τα παιδιά να πουν τις δουλειές που κάνουμε με αυτό. Οι ιδέες τους καταγράφονται σε ένα ιστόγραμμα. Τέλος ζωγραφίζουν το δικό τους στόμα.</p> <p>2^η δραστηριότητα: Εκπ/κός και μαθητές συναποφασίζουν τα υποθέματα του προγράμματος και δημιουργούνται οι ομάδες. Κάθε ομάδα προτείνει στην ολομέλεια κανόνες για την ομαλή λειτουργία της και συντάσσεται το συμβόλαιο των ομάδων έπειτα από συζήτηση.</p>
<p>Εργαστήριο 2 «Το στόμα μας» 3 δ.ω.</p>	<p>1^η δραστηριότητα: Ο κάθε μαθητής φοράει γάντια, παίρνει ένα καθρεφτάκι και προσπαθεί να παρατηρήσει τα όργανα του στόματος. Συμπληρώνεται ένα φύλλο εργασίας (Φ.Ε.1) και ακολουθεί συζήτηση.</p> <p>2^η δραστηριότητα : «Μελέτη περίπτωσης»- πειραματισμός με τη γλώσσα. Ο εκπαιδευτικός ζητά από τους μαθητές να πειραματιστούν με τη γλώσσα τους δοκιμάζοντας ζάχαρη, πικρή σοκολάτα, αλάτι και λεμόνια που έχουν φέρει από το σπίτι. Οι μαθητές συζητώντας μέσα στην ομάδα προσπαθούν να καταλάβουν σε ποια περιοχή της γλώσσας νιώθουν πιο έντονα την κάθε γεύση. Ο εκπρόσωπος της κάθε ομάδας παρουσιάζει στο τέλος συμπληρωμένο το φύλλο εργασίας (Φ.Ε.2) που αναφέρεται στις διαφορετικές γευστικές περιοχές της γλώσσας.</p> <p>3^η δραστηριότητα: Οι ομάδες χρησιμοποιώντας πλαστελίνη και φασόλια φτιάχνουν μια οδοντοστοιχία. Ακολουθεί συζήτηση για τα όργανα της στοματικής κοιλότητας και τη σπουδαιότητα του κάθε οργάνου στο στόμα.</p>
<p>Εργαστήριο 3 «Τα δόντια του ανθρώπου» 3 δ.ω.</p>	<p>1^η δραστηριότητα: Παρακολουθούμε ένα βίντεο που αφορά την αλλαγή των νεογιλών δοντιών (https://tinyurl.com/8j3nvaww). Σε κάθε ομάδα δίνεται προς επεξεργασία μια αφίσα με τη μορφή των νεογιλών δοντιών συμπληρώνουν το αντίστοιχο φύλλο εργασίας (Φ.Ε.3). Έπειτα, οι μαθητές ζωγραφίζουν τη νεράιδα των δοντιών και την καθοδηγούν να βγει από ένα λαβύρινθο ακολουθώντας φωνήεντα(γλωσσική δραστηριότητα). Με τον τρόπο αυτό αντιπαραβάλλουμε μύθους (φερόμενους από το εξωτερικό) με την επιστημονική πραγματικότητα.</p> <p>2^η δραστηριότητα: Οι μαθητές προσπαθούν να εντοπίσουν τις διαφορές μεταξύ των δοντιών, τη χρησιμότητα και τη λειτουργία του κάθε δοντιού αντλώντας πληροφορίες μέσα από την αφίσα και κάνοντας ένα απλό πείραμα (δαγκώνουν και μασάνε ένα μήλο που έφεραν από το σπίτι). Οι ομάδες συμπληρώνουν τις παρατηρήσεις τους (Φ.Ε.4).</p> <p>3^η δραστηριότητα: Τα παιδιά καλούνται να παρατηρήσουν τα δόντια τους σε σύγκριση με αυτά της δασκάλας. Έτσι διαπιστώνεται η πρώτη αντίθεση. Τα παιδιά αναλαμβάνουν να αντλήσουν πληροφορίες (φωτογραφίες) για την ονομασία των μόνιμων δοντιών μέσα από μια λίστα επιλεγμένων ιστοσελίδων (πιθανή συγκέντρωσή τους σε κάποια ψηφιακή εκπαιδευτική πλατφόρμα). Οι πληροφορίες που θα συγκεντρωθούν από τα παιδιά, μαζί με έναν έτοιμο πίνακα με τις μορφολογίες των δοντιών, που θα παρουσιαστεί στην τάξη, θα αποτελέσουν το υλικό για την σύγκριση νεογιλών και μόνιμων δοντιών (Φ.Ε.</p>

5) και την καταγραφή των υπάρχοντων δοντιών των παιδιών σε διάγραμμα (Διάγραμμα 1).

Εργαστήριο 4
«Διατροφή και Ασθένειες των δοντιών»
 3δ.ω.

Πριν την έναρξη του 4^{ου} εργαστηρίου μοιράζουμε στα παιδιά ένα έντυπο (έντυπο 1) που θα συμπληρωθεί στο σπίτι, ώστε να καταγραφούν οι διατροφικές τους συνήθειες και η συχνότητα βουρτσίσματος των δοντιών τους. Επίσης δίνουμε στους γονείς τον πίνακα της κρυμμένης ζάχαρης και τους ζητάμε να κάνουν στο σπίτι με τα παιδιά το παρακάτω **πείραμα** που διαρκεί 3 μέρες:

- Παίρνουν δυο ποτήρια και ένα πακέτο ζάχαρη. Κρατούν αναλυτικό ημερολόγιο διατροφής των παιδιών τους καθ' όλη τη διάρκεια της μέρας.
- Για κάθε τροφή που καταναλώνουν τα παιδιά, οι γονείς συμβουλευονται τον πίνακα της κρυμμένης ζάχαρης και ρίχνουν στο ποτήρι τόση ποσότητα ζάχαρης, όση είναι η «κρυμμένη ζάχαρη», η οποία περιέχεται στην αντίστοιχη τροφή και ισοδυναμεί με την ποσότητα που καταναλώθηκε.
- Σκοπός του πειράματος είναι να εξετάσουμε την ποσότητα της ζάχαρης που καταναλώνει ένα παιδί καθημερινώς. Οι γονείς θα συμπληρώσουν το ημερολόγιο και μετά από 3 μέρες θα τα επιστρέψουν στο σχολείο.

1η δραστηριότητα: Τα παιδιά φέρνουν στο σχολείο το έντυπο που καταγράφηκαν οι διατροφικές συνήθειες και η συχνότητα βουρτσίσματος των δοντιών του καθενός και τα έντυπα συγκρίνονται μεταξύ των μαθητών στην κάθε ομάδα. Δίνεται σε κάθε ομάδα μια αφίσα με την πυραμίδα της διατροφής και μια **άδεια διατροφική πυραμίδα** και οι μαθητές καλούνται να εντοπίσουν τις τροφές που κατανάλωσαν και να σημειώσουν στην άδεια πυραμίδα τη συχνότητα κατανάλωσή τους μέσα στην εβδομάδα. Τα αποτελέσματα συζητούνται στην ολομέλεια και εξάγονται συμπεράσματα σχετικά με τη σωστή διατροφή και την κατάχρηση κάποιου είδους τροφών.

2^η δραστηριότητα: Γιατί άραγε στην εποχή μας τα δόντια των ανθρώπων στραβώνουν ή χαλούν πολύ πιο εύκολα απ' ότι γινόταν παλαιότερα; Ξεκινούμε τη 2^η δραστηριότητα προβληματίζοντας τα παιδιά με το ερώτημα αυτό. Προφανώς και η απάντηση είναι η αλλαγή των διατροφικών συνηθειών. Διαβάζουμε το παραμύθι «Ο Σκολιάκης και η Ζαχαρούλα Τρυποδόνη» για την ευαισθητοποίηση των μαθητών και την επαφή τους με λεξιλόγιο σχετικά με ασθένειες των δοντιών (όπως βακτήρια, τερηδόνα κ.α.), παίζουμε ένα παιχνίδι σειροθέτησης στον υπολογιστή με τα στάδια της τερηδόνας (<https://learningapps.org/watch?v=p6szxr1xk21>).

3^η δραστηριότητα: Για να αντιληφθούμε την ποσότητα ζάχαρης που καταναλώνουμε, χρησιμοποιούμε το ημερολόγιο της κρυμμένης ζάχαρης. Θα σχολιάσουμε και θα συζητήσουμε τα αποτελέσματα του πειράματος και επιπλέον θα εντοπίσουμε τις τροφές που πρέπει να αποφεύγουμε ή να μειώσουμε την ποσότητα που καταναλώνουμε, ώστε να περιορίσουμε την κατανάλωση ζαχαρωδών προϊόντων. Στο τέλος η κάθε ομάδα θα ταξινομήσει φωτογραφίες από διάφορες τροφές σε χαρούμενα και λυπημένα δοντάκια (Φ.Ε.6)

Εργαστήριο 5
«Οδοντίατρος και βούρτσισμα»
 4δ.ω

1η δραστηριότητα: Ζητάμε από τα παιδιά να φέρουν στο σχολείο την οδοντόβουρτσα και την οδοντόπαστά τους (αν υπάρχει και οδοντικό νήμα) και να μας δείξουν τον τρόπο με τον οποίο βουρτσίζουν τα δόντια τους. Στη συνέχεια τοποθετούμε σε εμφανές σημείο στην τάξη την αφίσα με τις οδηγίες

	<p>βουρτσίσματος και ζητάμε από τα παιδιά να τις αναπαραστήσουν. Βλέπουμε το βίντεο με τις οδηγίες βουρτσίσματος και προσπαθούμε να εφαρμόσουμε τις οδηγίες που είδαμε (https://www.youtube.com/watch?v=bpjivp6nC8s&t=2s). Τα μέλη των ομάδων αυτοαξιολογούνται και αξιολογούν τους συμμαθητές τους για τον τρόπο βουρτσίσματος χρησιμοποιώντας φιγούρες χαρούμενου ή λυπημένου δοντιού για βαθμολόγηση.</p> <p>2^η δραστηριότητα: Τα παιδιά χωρίζονται σε δύο ομάδες και κάνουν έρευνα στις υπόλοιπες τάξεις του σχολείου (κάθε ομάδα αναλαμβάνει άλλες τάξεις κατόπιν συνεννόησης μεταξύ τους). Η πρώτη ομάδα θα ασχοληθεί με τις συνήθειες στοματικής υγιεινής των παιδιών της τάξης που θα αναλάβει και η δεύτερη με τις απόψεις των μαθητών σχετικά με τους λόγους για τους οποίους βουρτσίζουμε τα δόντια μας. Οι απαντήσεις των υπόλοιπων παιδιών καταγράφονται σε ερωτηματολόγιο (ερωτηματολόγιο 1 και 2) και συγκεντρώνονται στην τάξη για επεξεργασία. Με τα δεδομένα που έχουν κατασκευάζουν απλό γράφημα. Συζητάμε τα αποτελέσματα της έρευνας και προσπαθούμε να διαπιστώσουμε αν οι υπόλοιποι μαθητές γνωρίζουν για τη στοματική υγιεινή.</p> <p>3^η δραστηριότητα: Καλούμε έναν οδοντίατρο στο σχολείο ώστε να μας μιλήσει για το επάγγελμά του και να ευαισθητοποιήσει και τους υπόλοιπους μαθητές του σχολείου σε θέματα στοματικής υγιεινής και προληπτικής ιατρικής.</p> <p>Στο τέλος του 5^{ου} εργαστηρίου δίνεται στους μαθητές το ημερολόγιο βουρτσίσματος ώστε να χρησιμοποιηθεί στην αποτίμηση του προγράμματος, συγκρινόμενο με το αρχικό ημερολόγιο που είχε συμπληρωθεί.</p>
<p>Εργαστήριο 6 «Αποτίμηση» 2 δ.ω.</p>	<p>1η δραστηριότητα: Οι μαθητές αποτιμούν και αξιολογούν τις δράσεις και τον τρόπο λειτουργίας του εαυτού τους και των συμμαθητών τους (φύλλο αυτοαξιολόγησης και ετεροαξιολόγησης).</p> <p>2^η δραστηριότητα: Οι μαθητές αντιπαραβάλλουν τα δύο ημερολόγια βουρτσίσματος, (το ένα που είχε συμπληρωθεί στην αρχή της δράσης και το τελευταίο που συμπληρώθηκε μετά το πέρας του 5^{ου} εργαστηρίου) και εξάγουν συμπεράσματα σχετικά με την αλλαγή των καθημερινών τους συνηθειών.</p>
<p>Προσαρμογές για τη συμμετοχή και την ένταξη όλων των μαθητών/τριών</p>	<p>Δεν προβλέπονται κατάλληλες προσαρμογές, πέρα από τη χρήση περισσότερων εικόνων και την καταγραφή των πληροφοριών με τον πλέον απλοϊκότερο τρόπο λόγω της πιθανής αδυναμίας των μαθητών για γραφή και ανάγνωση, αφού το πρόγραμμα υλοποιείται πριν την πλήρη κατάκτησή τους.</p>
<p>Φορείς και άλλες συνεργασίες που θα εμπλουτίσουν το πρόγραμμά μας</p>	<p>Το πρόγραμμα καλλιέργειας δεξιοτήτων θα υλοποιηθεί σε συνεργασία με τον οδοντίατρο και οποιονδήποτε άλλο μπορεί να υποστηρίξει το σχέδιο, ίσως και οδοντοτεχνίτη ή διατροφολόγο. Ενδεχομένως θα μπορούσαν να υποστηρίξουν το πρόγραμμα και διάφορες εταιρείες που παράγουν προϊόντα στοματικής υγιεινής.</p>

<p>Τελικά προϊόντα, εκπαιδευτικό υλικό και εργαλεία που παρήχθησαν από τους/τις μαθητές/τριες κατά τη διάρκεια των εργαστηρίων</p>	<p>Εργαστήριο 1 : Ιστόγραμμα, Ζωγραφιά στόματος, Συμβόλαιο ομάδων</p> <p>Εργαστήριο2: ΦΕ1 (παρατήρηση και καταγραφή οργάνων στοματικής κοιλότητας), ΦΕ2 (πείραμα), Ομοίωμα οδοντοστοιχίας με πλαστελίνη και φασόλια</p> <p>Εργαστήριο3: ΦΕ3 (εξαγωγή συμπερασμάτων από πηγές πληροφοριών σχετικά με τη νεογλή οδοντοστοιχία), Νεράιδα των δοντιών (ζωγραφική) Λαβύρινθος , ΦΕ4 (Καταγραφή αποτελεσμάτων πειράματος για τη λειτουργία των δοντιών), ΦΕ5 (Σύγκριση νεογλής-μόνιμης οδοντοστοιχίας), Διάγραμμα με την οδοντοστοιχία μας, Κολάζ στην e-me με φωτογραφίες με τις ονομασίες των δοντιών</p> <p>Εργαστήριο4: Διατροφική πυραμίδα, ΦΕ6 (ταξινόμηση υγιεινών/ανθυγιεινών τροφών)</p> <p>Εργαστήριο5: Ερωτηματολόγιο έρευνας, Γράφημα απεικόνισης αποτελεσμάτων έρευνας (σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή), Ημερολόγιο βουρτσίσματος</p> <p>Εργαστήριο6: Έντυπο αυτοαξιολόγησης, Έντυπο ετεροαξιολόγησης, Έντυπο αξιολόγησης του προγράμματος από τους μαθητές</p>
<p>Αξιολόγηση - Αναστοχασμός πάνω στην υλοποίηση</p>	<p>Η αξιολόγηση του προγράμματος γίνεται με βάση τους αρχικούς στόχους αναφορικά με τις δεξιότητες του 21ου αιώνα (4 C's), τις δεξιότητες κοινωνικής ζωής, τις δεξιότητες τεχνολογίας και τις δεξιότητες του νου, ενώ ταυτόχρονα αναμένεται οι μαθητές μέσα από τις δραστηριότητες των εργαστηρίων να μπορούν να ερμηνεύουν και να κατανοούν πλήρως τη σχέση της στοματικής υγιεινής με τις διατροφικές συνήθειες και τις καθημερινές συνήθειες αυτομέριμνας.</p> <p>Το πρόγραμμα αξιολογείται από τους μαθητές σχετικά με το ενδιαφέρον, την απόκτηση δεξιοτήτων και την σπουδαιότητα του στη βελτίωση συνηθειών μέσα από έντυπα καταγραφής (Φύλλο αξιολόγησης του προγράμματος). Επικουρικά, οι μαθητές αυτοαξιολογούν τη συμμετοχή, την προσπάθειά τους (Φύλλο αυτοαξιολόγησης) και τη συμβολή των συμμαθητών τους στην παραγωγή των τελικών προϊόντων (Φύλλο ετεροαξιολόγησης).</p> <p>Επιπλέον, το πρόγραμμα προβλέπει την περιγραφική αξιολόγηση από τον εκπαιδευτικό, η οποία θα βασίζεται σε συνεχή παρακολούθηση, σε συστηματική- οργανωμένη συλλογή και ανάλυση δεδομένων και σε αποτίμηση της προόδου των γνώσεων και των δεξιοτήτων που απόκτησαν οι μαθητές. Το portfolio του μαθητή συμπληρώνεται από το μαθητή και εκεί συλλέγονται όλα τα τεκμήρια υλοποίησης και των 6 εργαστηρίων του προγράμματος: «Δοντάκι άσπρο και γερό».</p> <p>Το συγκεκριμένο πρόγραμμα υλοποιήθηκε κατά την περίοδο Οκτώβριος-Νοέμβριος 2021, σε μαθητές της Α τάξης. Ολοκληρώθηκαν όλες οι προγραμματισμένες δραστηριότητες και οι μαθητές έδειξαν να απολαμβάνουν τη διαδικασία και να εργάζονται με ζήλο επικοινωνώντας με σεβασμό και συμμετέχοντας ενεργά στις παρουσιάσεις των αποτελεσμάτων στην ολομέλεια.</p>
<p>Εκδηλώσεις διάχυσης και Συνολική αποτίμηση της υλοποίησης της υποδράσης</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Οι μαθητές παρουσιάζουν τα αποτελέσματα των ερευνών και των πειραμάτων στους υπόλοιπους μαθητές του σχολείου ● Αναρτάται στην ιστοσελίδα του σχολείου παρουσίαση με φωτογραφικό υλικό και σύντομη περιγραφή των δραστηριοτήτων των εργαστηρίων ● Διαμοιράζεται στους γονείς όλο το υλικό που παράχθηκε κατά την διάρκεια των εργαστηρίων

